

Sygn. akt III U 340/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 20 lutego 2014 r., **znak:** (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. G. prawo do emerytury, począwszy od 1 lutego 2014 r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy W. G. kwotę 60 zł (słownie złotych: sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 340/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 r.

Decyzją z dnia 20 lutego 2014 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy W. G. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze

czasu pracy, a ponadto wnioskodawca nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz, którego praca

ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalania prawa do emerytury. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 dni; składkowe – 30 lat, 1 miesiąc i 7 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 12 dni, w tym w szczególnych warunkach – 6 lat, 2 miesiące i 13 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył okresu zatrudnienia w (...) (...) od 20 kwietnia 1972 r. do 14 lutego 1977 r. – brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach; w (...) (...) od 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r. – brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca W. G., zarzucając jej naruszenie przepisów prawa materialnego, poprzez

nie uznanie okresu zatrudnienia od 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r. w (...) b. (...) w P. potwierdzonego świadectwem pracy z dnia 30 kwietnia 1990 r. – jako zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez przyznanie mu świadczenia emerytalnego.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że w okresie od 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r. był zatrudniony w (...) b. (...) w P. na stanowisku mechanika samochodowego w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat) wykonując prace w kanale remontowym. Świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1990 r. nie zawiera wprawdzie stwierdzenia, iż wykonywana przez niego praca odbywała się w warunkach szczególnych, to jednak nie sposób nie zauważyć, iż okoliczność ta nie może sama przez się decydować, iż w istocie tak nie było. W przedmiotowym świadectwie pracy wskazane jest stanowisko, na jakim wnioskodawca był zatrudniony w spornym okresie, tj. mechanik samochodowy, które to stanowisko wymienione zostało w wykazie A, Dziale XIV, poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika samochodowego w (...) b. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w kanale remontowym, w który był wyposażony warsztat przy naprawie pojazdów mechanicznych. Występując o przyznanie emerytury z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach w okresie od 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r. nie mógł przedstawić świadectwa pracy z odpowiednim wpisem, ponieważ pracodawca po ustaniu zatrudnienia nie wystawił takiego, a w tej chwili pracodawca nie istnieje, ani nie ma następcy prawnego i nie można ustalić, kto przejął dokumentację. Brak prawidłowego wpisu w świadectwie pracy nie może w sposób negatywny oddziaływać na jego uprawnienia emerytalne. Na potwierdzenie charakteru zatrudnienia powołał się na zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 r. udowodnił 30 lat, 1 miesiąc i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych; nie jest członkiem OFE. Nie udowodnił jednak 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 6 lat, 2 miesiące i 13 dni. Organ rentowy uznał okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od 15 października 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w P.. Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił: okresu zatrudnienia w (...) (...) od 20 kwietnia 1972 r. do 14 lutego 1977 r. oraz w Komitecie Wojewódzkim (...) od 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r. (łącznie 18 lat i 11 dni). Wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w powyższych okresach, w szczególności świadectw wykonywania pracy

w warunkach szczególnych, stanowiących podstawę do zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych w postępowaniu dotyczącym ustalenia uprawnień emerytalnych. Przedłożona dokumentacja, w tym świadectwa pracy zalegające w aktach kapitałowych nie zawierają adnotacji o zatrudnieniu w warunkach szczególnych. Z przedłożonych świadectw pracy wynika jedynie, iż w spornych okresach wnioskodawca zajmował stanowiska mechanika samochodowego. Organ rentowy nie dysponował natomiast aktami osobowymi wnioskodawcy, co pozwoliłoby ustalić, czy zakłady pracy prowadziły ewidencję stanowisk pracy w szczególnych warunkach oraz zamieściły stosowne zapisy w aktach osobowych pracownika.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. G., ur. (...), w dniu 3 lutego 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja potwierdzająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, a to: kserokopia świadectwa pracy

z dnia 30 kwietnia 1990 r. wystawionego przez pełnomocnika (...) (...) w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) w P., w pełnym wymiarze czasu pracy, od dnia 15 lutego 1977 r. do 30 kwietnia 1990 r., na stanowisku mechanika samochodowego; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21 stycznia 2014 r. wydane przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o., z którego wynika, że wnioskodawca jest zatrudniony w tym zakładzie pracy od 15 października 1992 r., w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych od 15 października 1992 r. do 31 października 2001 r. – wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. 16, pkt 1

i 3 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, decyzją z dnia 20 lutego 2014 r., ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 dni; składkowe – 30 lat, 1 miesiąc i 7 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 12 dni, w tym w szczególnych warunkach – 6 lat, 2 miesiące i 13 dni.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 3.02.2014 r.,
- kserokopia świadectwa pracy z dnia 30.04.1990 r. wystawionego przez pełnomocnika (...) (...) w P.,
- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21.01.2014 r. wydane przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.,
- decyzja ZUS z dnia 20.02.2014 r.

Sąd ustalił nadto, że wnioskodawca W. G. został zatrudniony w (...) w P. na stanowisku mechanika samochodowego w dniu 15 lutego 1977 r., w ramach przeniesienia służbowego z Przedsiębiorstwa Państwowego (...). Warsztat

samochodowy, w którym pracował był wyposażony w kanał remontowy. W warsztacie był zatrudniony jeszcze jeden pracownik na pół etatu.

Na stanie w Komitecie były samochody osobowe – około 14, ale również dostawcze – (...), (...), (...). Ponadto przyjeżdżały do naprawy samochody używane w poszczególnych gminnych i miejskich komitetach, w których nie było na etacie mechaników samochodowych. Wnioskodawca remontował wszystkie te samochody. W przypadku, gdy przyjeżdżały delegacje krajowe bądź zagraniczne, samochody te były przez niego przeglądane, obsługiwane, gdy doszło do awarii samochodu członka takiej delegacji, wnioskodawca musiał ją usunąć. Najczęściej zdarzały się awarie układów jezdných, układów zawieszenia, układów hamulcowych. Większość napraw odbywała się w kanale remontowym. Wnioskodawca wykonywał również drobne prace remontowe akumulatorów.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a większość zleconych zadań wymagała wykonywania prac w kanale remontowym.

Dowód:

- zeznania świadka A. B.,
- zeznania świadka M. M.,
- zeznania świadka I. K.
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. B., M. M. i I. K., a ponadto zeznaniom wnioskodawcy W. G., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie

w (...)
w P..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy W. G. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Z akt sprawy wynika, że ZUS nie kwestionował spełnienia

przez wnioskodawcę innych warunków niezbędnych do nabycia prawa do emerytury na podstawie wyżej powołanych przepisów, a więc ukończenia 60 roku życia w dniu (...) r., uzyskania ogólnego stażu pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz nie przystąpienia do OFE.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze: okresy nieskładkowe – 5 dni; składkowe – 30 lat, 1 miesiąc i 7 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 12 dni, w tym w szczególnych warunkach – 6 lat, 2 miesiące i 13 dni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od 15 października 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w P..

Przeprowadzone przed Sądem postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca W. G. był zatrudniony w szczególnych warunkach również w (...)w P. od dnia 15 lutego 1977 r. do dnia 30 kwietnia 1990 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku mechanika samochodowego w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale XIV – „Prace różne”, poz. 16 – „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 lutego 2014 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek emerytalny.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisów art. 98, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490).